

CURIERUL CREȘTIN

ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI DE CLUJ—GHERLA. CU UN ADAOS NEOFICIAL.

Abonamentul pe un an 200 Lei. Apare de 2 ori pe lună. Inserțiuni se primesc după învoială

Partea oficială.

PASTORALA DE INVIEREA DOMNULUI 1932.

IULIU

*din îndurarea lui Dumnezeu și grația Sfântului Scaun Apostolic
al Romei Episcop român unit de Cluj—Gherla.*

Veneratului Cler și Iubitului Popor dreptcredincios
Dar și Mântuire dela Dumnezeu Tatăl și Mântuitorul Nostru Isus Hristos.

Venerați Frați și Frea Iubiți Fii!

Hristos a înviat!

Fericiți cântăm și adevărim preamărita înviere a Domnului din morți. Aceeași cântare de biruință se desprinde din adâncul sufletului creștinătății și resună de pe buzele fericiților credincioși, care a fericit, nouăsprezece veacuri și mai bine în urmă, pe cei ce văzându-L cu ochii vesteau și mărturiseau: am văzut pe Domnul. Domnul a înviat.

Ferictorul „*Hristos a înviat*” cutremură azi creștinătatea și fiorul vieții, biruitoare asupra morții, strebate Biserica lui Hristos întreagă. Ca un val de nespūsă fericire se revărsă viața Domnului, înviat din morți, în sufletele credincioșilor Lui. Din aceasta prisosință a vieții, împărtășită din viața Domnului, izvorește adevărata și fericitorea cântare de biruință: *Hristos a înviat*. Ea este plină de suflet și de viață, pe care i-o împrumută credința din care trăiește. Cântarea și mărturia credinciosului este neșovăitoare și neînfrântă, pentru că este a celui ce vede. Credinciosul vede pe Domnul și este fericit. Și din prisosința fericirii mărturisește lumii biruința, așa cum au mărturisit-o cei dintâi martori fericiți: „*Hristos a înviat*”. „*Am văzut pe Domnul*”.

Vedem pe Domnul înviat din morți care trăiește întru noi. Intru credincioși se plinește cuvântul Domnului care-i ferecește: Fericiți cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu.

Nu ne este dată fericirea să putem vedea aici pe Domnul cu ochii trupului nostru muritor; dar fericirea de a-L vedea cu ochii sufletului nostru nemuritor ne este dată tuturor. „Câți în Hristos ne-am botezat pe Hristos L'am și mbrăcat”. Am îmbrăcat pe Hristos primind haina darului, ceresc. Mântuiți și răscumparați din stăpânirea morții am îmbrăcat viața Domnului nostru, mort și înviat, cu preamărire, a treia zi din morți, pentru noi și pentru a noastră mântuire.

Din fiii întunerecului am devenit fii luminii, îmbrăcați în strălucirea preamăritei Invieri. Cu adevărat „Intru lumina Ta vom vedea lumina”. Intru

lumina darului credinții cunoaștem și vedem pe Domnul întru sufletul nostru I-L vedem astăzi înviat din morți și fericiți cântăm cântarea ce biruință: Hristos a înviat. Fericiți adevărim, ce vedem și trăim: „Adevărat a înviat“. Pentru că Domnul se arată credincioșilor curați cu inima și trăiește întru ei, așa pecum a făgăduit: *Încă puțin și lumea nu mă va vedea. Iar voi mă veți vedea, pentru că eu sunt viu și voi veți fi vii¹⁾*.

Cei vii văd pe Domnul înviat din morți și sunt fericiți. Vii sunt cei ce trăiesc întru Hristos, plinind poruncile Lui sfinte, pentru că porunca lui Dumnezeu este viața veșică. „Cuvintele mele sunt suflet și viață“, zice Domnul.

„Fericiți cei ce ascultă cuvântul Domnului și-l păzesc pe el“. Este cuvântul Domnului care-i fericește. În afară de acest cuvânt nu este fericire, pentru că nu este lumină, nici viață, nici pace. Tot spun pace, pace, și nu este pace celor fărădelege. Suflete fără pace, familii fără pace, țări și popoare fără pace, pentru că s'au îndepărtat de Domnul și au lăpădat cuvântul Domnului, care este suflet și viață. O lume întreagă, neodihnită și înspăimântată, se clatină din temelii, pentru că a părăsit cuvintele Domnului, cari, dacă ceriul și pământul vor trece, ele nu vor trece.

Înțelepții lumii aceștia au socotit, că vor putea așeza alte temelii așezării neamurilor și a țărilor și că vor înlocui lumina lumii, care luminează pe tot omul ce intră în lume, cu opaițul neputincios al copiilor răsfățați. Și s'a plinit cuvântul Domnului despre nebulă, care nu-i ascultă cuvintele și care și-a așezat casa pe nisip; și au venit ploile și au bătut vânturile și au izbit valurile și a fost căderea casei aceleia mare. Se plinește încă odată și în măsură largă, care cuprinde, cu adevărat, lumea întreagă, cuvântul Domnului, care nu poate trece, chiar dacă ar trece ceriul și pământul. Ce-i va folosi omului, dacă ar dobândi lumea întreagă, iar sufletul său și l-ar pierde. Sau ce ar da omul în schimb pentru sufletul său.

În ziua grea a mării încercări prin care trecem, prin care trece lumea întreagă, ce-i ce îndrumă destinele lumii s'au aflat în afară de cuvântul mântuitor, s'au aflat fără suflet creștinesc și temător de Dumnezeu și plinitor al poruncilor Lui, în afară de cuvântul Domnului, care-i suflet și viață.

Și acum ce-i folosește omului trufaș și resvrătit împotriva lui Dumnezeu, dacă s'a socotit, că a dobândit lumea întreagă, pe care a socotit că minunat a așezat-o pe înțelepciunea veacului acestuia rău și păcătos, pe care a călăuzit-o până la marginea obștei prăbușiri cu opaițul minții îngâmfate, lăpădând lumina lumii, care este Domnul, pe care, dacă o urmează cineva, nu umblă în întunec.

Ce folosește bogăția țărilor puternice ale lumii, cari sub povara bogățiilor se prăbușesc, când în aceleași țări mulțimi rătăcesc flămânde și goale, dacă și-au pierdut sufletul creștinesc, care este dragoste frățească întru Hristos Isus Domnul nostru.

Înțelepciunea veacului acestuia, pe care au întemeiat-o acești luminați, este nebulă la Dumnezeu, pe care L-au părăsit și nisip este temelie, pe care au așezat-o la întreaga lor lucrare pentru nefericirea popoarelor. Pentru aceea, prăbușirea alcătuirii lor este mare, foarte. Pare că înseși încheieturile lumii troznesc din pricina sufletului pierdut.

Nu este mântuire, în afară de Domnul. „Cel ce îmi urmează mie, nu umblă în întunec, ci are lumina vieții“. Nu este viață afară de acest cuvânt: „Cuvintele mele sunt suflet și viață“. Cel ce ascultă cuvintele mele

¹⁾ Io. XIV. 19.

și le face pe ele, î-l voi asemăna omului înțelept, care și-a zidit casa pe piatră. Și au venit ploile și au bătut vânturile și au năvălit valurile și casa aceea a stat, pentru că era zidită pe piatră. Iară piatra era Hristos. Ne chiamă Domnul la nouă viață. „Ter nou și pământ nou așteptăm, întru care locuiește dreptatea“. Dreptatea Domnului, care este iubire. Care egalează toate și statornicește adevărata frățietate și libertate. Frățietatea intru Hristos a fiilor lui Dumnezeu, cari dintru El s'au născut și libertatea sufletului, lumina de dragostea divină. Libertatea și frățietatea, care stăpânește întru împărăția lui Dumnezeu pogorâtă pe pământ. Legea supremă a împărăției lui Dumnezeu, dragostea, care cuprinde toată legea și prorocii, s'o așezăm de temelie a vieții noastre, a familiilor și a neamului întreg. Cuvântul Domnului, care este suflet și viață, să fie izvorul de nou suflet și viață nouă pentru toți și întru toate și atunci pot să vină ploile, să bată vânturile, să izbească furioase toate valurile întunericului și alcătuirea noastră va sta, pentru că va fi așezată pe piatră.

Ca un glas ceresc ne chiamă cântarea: *„Ziua Invierii să ne luminăm popoare. Să deschidem larg sufletul nostru și să primim din belșug lumina învierii Domnului.*

Lumina darului: să zidească în noi inimă curată și spirit drept să se înnoiască întru cele dinlăuntru ale noastre. Atunci, tot cuvântul adevărului veșnic ne spune: „Domnul va da putere poporului său; Domnul va binecuvânta poporul său cu pace“.

Pacea pe care înțelepciunea lumii acesteia nu o poate da. Pacea Domnului. Dumnezeiasca și fericitoarea binecuvântare a Domnului din ziua Invierii Sale preamărite, dată Apostolilor Săi și prin Ei lumii întregi: *Pace vouă!* Acest suflet și aceasta pace o lucrează Biserica lui Hristos. Aceasta putere o revarsă Domnul, prin ea, în lumea întreagă.

Această dumnezeiască lucrare să o plinim, Venerați Frați și Prea lubiți Fii, cu toate greutățile și încercările cari Vă apasă și cari atât de dureros frământă sufletul meu pentru voi. Apostolatul nostru și jertfa noastră este necondiționată. Dar puternic este Domnul, ca să ne aducă ușorarea. Pentru a birui ne trebuiește suflet sănătos.

Pentru sănătatea sufletului neamului nostru să deschidem și să păstrăm curate izvoarele vieții. Să revărsăm binecuvântarea darului și puterea lui în suflete. Cler și popor credincios să se contopească în această sfântă lucrare, împreună lucrând, împrumutat spijinându-se. Un suflet și un trup Biserica lui Dumnezeu sfântă și însuflețită va scoate biruitor sufletul din toate încercările.

Ziua Invierii să ne luminăm popoare.

„Hristos a înviat“.

„Să ne închinăm sfintei Invierii Lui celei de a treia zi“.

„Darul Domnului cu voi.

Dragostea mea cu voi cu toți întru Hristos Isus. Amin.“

Cluj, din reședința noastră episcopală la Invierea Domnului 1932.

Episcop Iuliu

Această pastorală se va citi din partea Onorat Fraților Voastre poporului credincios în prima zi de Paști, iar în filii în ziua a doua. Unde sunt mai multe filii, se va citi și a treia zi de sărbătoare.

Cluj, la 21 Aprilie 1932.

Nr. 2140—1932.

Anularea timbrelor oficiale.

Publicăm în cele de mai jos, Venerabilului Cler Eparhial, pentru luare la cunoștință și acomodare adresa Onorabilului Minister al Finanțelor No. 75547—1932 către Onorabilul Minister al Instrucțiunii Publice și al Cultelor, trimisă nouă prin adresa acestui Minister, Nr. 25967/4467 din 5 Aprilie a. c. și care cuprinde următoarele:

Copie după adresa Nr. 75547 a Ministerului de Finanțe către Ministerul Instrucțiunii și al Cultelor.

Legea timbrului prin art. 28 dispune ca în toate cazurile când este permisă întrebuițarea timbrului mobil și actul este primit de autoritate publică, timbrul mobil se va anula de către autoritate în momentul primirii sau liberării, iar anularea se va face prin aplicarea pe timbrul mobil a sigilului autorității sau a semnăturii funcționarului în drept.

S'a constatat că anularea timbrelor fiscale s'a făcut într'ășa fel încât s'a deslipit de pe acte și s'au șters cu produse chimice punându-se din nou în vânzare.

Este de mare interes pentru fisc, ca anularea timbrelor fiscale prin aplicarea peste timbru a sigilului autorității sau prin o stampilă cu cuvântul „Anulat”, să se facă cu un tuș gras astfel ca această anulare să facă imposibilă reintrebuițarea timbrelor anulate, altmintreli această anulare s'ar putea cu ușurință șterge prin diferitele substanțe chimice și fiscul ar putea fi greu judecat.

Intrucât s'a constatat timbre deslipite de pe acte șterse cu substanțe chimice și puse din nou în vânzare, pentru că anularea lor s'a făcut în mod superficial, Vă rugăm să aduceți la cunoștința autorităților în subordine că anularea timbrelor fiscale să se facă numai în modul arătat mai sus.

De asemenea le veți atrage atenția, că la primirea petițiilor sau actelor, timbrele fiscale să nu fie suprapuse unele peste altele ci să fie vizibile, întrucât suprapunându-se timbrele fiscale unele peste altele nu se pot verifica, că au fost sau nu întrebuițate.

Credem, că apreciind greaua situație a tezaurului și marile posibilități de fraude veți pune toată grija ca fraudă să nu fie posibilă sau să fie redusă la minimum posibil.

p. Ministru,
ss. *St. Mihăilescu.*

p. Director,
ss. *Bogdănescu.*

pentru conformitate:
ss. *Indescifrabil.*

Cluj, la 11 Aprilie 1932.

Nr. 1952.

Publicațiune.

La data de 8 Maiu 1932 orele 1 p. m. se va da în licitație minuendă acoperirea și patru ferestri ale turnului Bisericii din Cășeiu.

Condițiile de licitație se pot vedea în fiecare zi la Oficiul Parohial de acolo.

Biserica nu va fi obligată decât după aprobarea Ordinariatului de Cluj-Gherla.

Cășeiu, la 12 Aprilie 1932.

Augustin Boldor
paroh.

Niculae Groșan
primcurator.

Nr. 2027.

Episcop Dr. Iuliu Hossu

Partea neoficială.**Femeile în drama dela Ierusalim.**

Atitudinea Apostolilor în fața marelui proces ce se judeca în curtea arhiereului Caiafa, iar mai apoi în pretoriu, la Ponțiu Pilat, e prea bine cunoscută. Ei și-au pierdut urma, s'au ascuns prin vre-o casă din Ierusalim, ori prin satele din jurul sfintei cetăți. Când Petru era aproape să fie descoperit, s'a lăpădat de trei ori de Acela, care îi promisese cheile împărăției cerurilor. În fața nemiloșilor judecători nu s'a găsit nimeni, care să spună vre-o vorbă bună despre Acela, care vreme de trei ani a cutreierat Galilea, Samaria și Iudăea, învățând poporul și întărindu-și învățăturile prin semnele ce le făcea.

Un singur protector a avut Acuzatul. A fost *Claudia Procula*, femeia lui Pilat, care a trimis un sol la bărbatul său, cerându-i să nu facă nici un rău lui Isus, căci este un om drept și nevinovat. Nobila femeie s'ar fi dus poate, în pretoriu, ca să iea pe față apărarea celui acuzat, dar, pe atunci femeile nu erau admise la adunări publice și la judecăți. Intervenția ei a avut abia rezultatul de-a tulbura conștiința lui Pilat și de-a amâna, cu vre-un ceas, rostirea sentinței. În palatul său, *Claudia Procula* își va fi strâns pumnii, va fi vărsat șiroaie de lacrimi, cu părul despletit își va fi cutrierat toate încăperile, protestând împotriva imensei nedreptăți de care a fost capabilă răutatea omenească.

Dacă la desbaterea procesului ar fi fost admise și femeile, Isus cu siguranță ar fi fost achitat. Dar ele nu aveau cuvânt, ci numai: . . . lacrimi . . .

Cine ar ști să măsoare durerea inimilor femești din ziua, când Ierusalimul fierbea de strigăte sălbatice: Răstignește-l, răstignește-l pe el ?

Cine ar putea să ne zugrăvească doliul în care erau îmbrăcate toate casele Ierusalimului în timpul, când bărbații cereau moartea unui om, care nimănui, nici un rău n'a făcut ?

Vestea despre rostirea sentinței a străbătut ca fulgerul chiar și în cele mai întunecoase cartiere ale orașului. Din fiecare casă ieșiau femei de toate vârstele, mame îndurerate, bunici cari își numărau abia pe degetele unei mâini anii, ce aveau să-i mai trăiască, și fecioare tinere. Ele alergau să vadă tristul convoiu ce tocmai pornise către dealul Golgota. Acum nimeni nu le mai putea opri, căci la procesiuni și înmormântări erau admise și femeile.

Ele s'au amestecat prin mulțime. Unele din ele vor fi ajuns tocmai în apropierea acelora, de cari le era legată viața, — și cari chioteau de veselie văzând pe „răzvrătorul poporului”, cum cade sub poavara Crucii. Dar aceste chiote nu le auziau. Pe sălbatecii, cari își băteau joc de Cel chinuit până la moarte, nu-i vedeau. Ochii lor erau ațintiți numai asupra Mielului nevinovat, care era dus la junghiere. Sudorile ce-l picurau pe obraji, suspinele ce ieșeau din pieptul Lui, le rănia inimile, ca niște săgeți ascuțite. Mușcându-și buzele smulgându-și părul și încheștându-și pumnii, urcau și ele dealul „plângând și tân-duindu-se”. Crucea a fost luată de pe umerii lui Isus și dată altui bărbat, ca să o ducă până la locul de pierzare. Isus înainta acum însoțit de strigătele de bucurie ale bărbaților și de lacrimile de durere ale femeilor.

Mergea tăcut, dar, învăluind din când în când în razele privirii Sale divine pe cele cari plângeau și se tânguiau. Le mulțumia pentru fiecare strop de lacrimi ce isvorăia în ochii lor, pentru solemnul lor protest împotriva nedreptății omenești. În semn de recunoștință le-a adresat câteva cuvinte: Fetele Ierusalimului, nu plângeți pentru mine, ci mai bine pentru voi și pentru fiii voștri ! În tristul său drum către locul răstignirii Isus numai pe femeile cu ochii scâlțați în lacrimi le-a învrednicit să le grăiască vre-un cuvânt. Gloata a ajuns

în vârful dealului. Soldații și-au făcut datoria. Pe Cel venit din cer, ca să sfințească pământul, L-au atârnat între cer și pământ. O ceață groasă a acoperit dealul, în fața căreia soarele s'a ascuns, ca să nu vadă aceasta nedreptate. Mulțimea s'a împrăștiat: bărbații liniștiți și în convingerea, că glasul Aceluia, Care turburase mințile oamenilor a amuțit pentru vecie, — iar femeile, ca să-și continue plânsul în casele lor. Lângă cruce au mai rămas numai câteva femei, împreună cu mama Celui răstignit. Din ascunzătoarea lui ieșise acum și Ioan, unul dintre Apostoli. El era singurul bărbat între femeile, cari numărau bătăile inimii Celui ce se chinuia în durerile morții. Au stat lângă Cruce până în ceasul când el a strigat: Părinte, în mâinile tale îmi dau sufletul meu! Pe aripile sfințelor lacrimi ale femeilor marele Lui suflet a alergat la cerescul Părinte.

A urmat înmormântarea. A fost o înmormântare fără paroadă și strălucire, o înmormântare simplă, potrivită Aceluia, care „n'avea unde să-și plece capul”. Doi prieteni ai Celui răstignit, Iosif și Nicodim, acum după ce trecuse primejdia, se iviră ca să ceară trupul Lui și să-l îngroape. L-au luat de pe Cruce, l-au înfășurat cu giolgiu și l-au așezat într'un mormânt nou, săpat în piatră. Mormântul era în grădina lui Iosif și cei doi lucrau în tăcere crezându-se numai singuri. Soarele asfințise, iar trupul Soarelui vieții a fost așezat în sânul pământului. Dar, la o anumită depărtare, poate între tufișurile din grădină, mai multe femei urmăreau pe cei doi. Când deasupra mormântului aceștia au prăvălit o piatră, noui șiroaie lacrimi de le năvăliră în ochi. Erau lacrimile mângâierii.

A urmat acum o Sâmbătă, care, părea că nu se mai sfârșește. Dar s'a sfârșit. În dimineața celei dintâi zile a săptămânii, purtând vasul cu mirezme în mâini, mult înainte de răsăritul soarelui, ele înaintau tăcute către locul unde El fusese îngropat. Era Maria Magdalena, Ioana, Maria lui Iacob, Salomja și altele. Pe drum ele se întrebau: Cine va răsturna nouă piatră de pe ușa mormântului? Nu știau, că piatră e sigilată și că mormântul e păzit de ostași înarmați.

Piatra au găsit-o răsturnată iar mormântul gol. Ostașii au dispărut. Doi îngeri au stat înaintea lor, iar ele, infricoșându-se și-au plecat fețele la pământ. Ingerii au grăit către dânsule: Nu este aici, ci s'a sculat! Aduceți-vă aminte, cum v'a zis vouă... Voi, de grabă mergând, spuneți Apostolilor, că a înviat.

Cu frică și cu bucurie mare ele au plecat către oraș. Și cum mergeau, iată Isus le-a întâmpinat, zicându-le: Bucurați-vă! Ca împinse de-o putere nevăzută, s'au închinat și au cuprins picioarele Lui, iar el le-a zis: Nu vă temeți. Mergeți și spuneți fraților mei.

Ele au alergat repede. Ar fi vrut să aibă aripi, să sboare, să întâlnească mai repede pe Apostoli. Poate i-au trezit din somn. Cu lacrimi de bucurie în ochi le-au spus minunata veste, că cel răstignit a înviat.

A înviat, precum a zis mai înainte...

Apostolii, la început, n'au vrut să le creadă. Își închipuiau, că femeile au văzut vre-o nălucă. Femeia se ridică prea adeseori pe aripile fanteziei. De ce nu li s'a arătat Isus lor mai întâi, căci ei L'au însoțit vreme de trei ani prin satele și orașele Palestinei?

Plângerea lor era neîndreptățită. Cu lacrimile amare ale durerii, femeile și-au răscumpărat dreptul la cele dintâi lacrimi dulci ale bucuriei.

O preoteasă.

Diverse.

Ordinea

Funcțiunilor sacre la Catedrala „Schimbării la Față” din Cluj în săptămâna Patimilor și în luminata zi a Invierii Domnului.

Luni: în 25 Aprilie ora 10 a. m. Rânduiețile orei IX. Intipuitoarele. Vecernia și Liturgia Inaintesfințitelor, cuminecarea celor mărturisiiți.

La ora 6 p. m. Rânduiala Dupăcinarului celui Mare.

Martți: în 26 Aprilie, ca și Luni.

Miercuri: în 27 Aprilie, dimineața ca și Luni și Martți: după masă mărturisirile credincioșilor.

Joi: în 28 Aprilie la ora 9 a. m. Hirotonire de Lectori, Vecernie cu Liturgia Sfântului Vasile cel Mare, în cursul căreia se va sfinți Sf. Mir și se vor face Hirotoniri de *Preoți*, cuminecarea celor mărturisiți, iar la finea Liturgiei Spălarea picioarelor alor 12 clerici, toate aceste servicii săvârșite și pontificate de Prea Sfinția Sa Domnul Episcop diecezan.

La ora 6 p. m. slujba Sfințelor și Măntuitorilor Pătimi ale Domnului Nostru Isus Hristos, adeca cetirea celor 12 Evanghelii, cetindu-se cea dintâiu din partea Prea Sfințitului Domn Episcop.

Vineri: în 29 Aprilie, la ora 10 a. m. Rânduiala Ceasurilor Impărătești.

La ora 6 p. m. Vecernia și Prohodul Domnului Nostru Isus Hristos, pontificate de Prea Sfințitul Domn Episcop. Predică Rev. mul Ion Agărbiceann, canonic-paroh. Procesiunea cu Prea Sfânta Taină a Cuminecării purtată de Prea Sfințitul Domn Episcop pe străzile Regina Maria, Piața Unirii partea stângă, strada Universității, str. I. C. Brătianu și a *Minoritelor*.

Sâmbătă: în 30 Aprilie la ora 10 Vecernia cu Paremii, Cântările lui Moisi și Liturgia Sf. Vasile cel Mare și cuminecarea celor mărturisiți.

La ora 12 noaptea: Slujba Invierii, adeca Utrenia din Sfânta și Luminata zi a Paștilor pontificată de P. S. S. D. Episcop cu procesiune în jurul Pieții Unirii și pe străzile ca și la Prohod, în fine sărutarea Crucii, Evangheliei, Icoanei Invierii din partea tuturor credincioșilor.

Duminecă: în 1 Maiu. La ora 8 a. m. prima Liturgie. La ora 10 a. m. Sf. Liturgie pontificată de Prea Sfinția Sa D. Episcop cu cetirea Evangheliei în mai multe limbi și Predică din partea Prea Sfinției Sale.

Ora 6 p. m. Vecernia pontificată de P. S. Sa Domnul Episcop cu cetirea Evangheliei în mai multe limbi și sărutarea Crucii, Evangheliei și Icoanei Invierii din partea tuturor credincioșilor, ca și la finea Invierii.

Conferința părintelui Dr. Cosma Avram. Seria conferințelor Reuniunii „Sf. Maria” din sala Prefecturii a fost continuată de pâr. Dr. Cosma Avram profesor la Academia Teologică, tratând: «Biserica Răsă-

ritului despre Neprihănită Zămislire». — Conferința doctă și cursivă. Doctă fiindcă a fost puternic documentată, înțesată de cității; cursivă fiindcă conferențiarul a expus liber cu gesticulație adecvată, înlănțuirea logică a ideilor, încopcierea concluziilor, ce se impuneau din premisele bogat probate, cu un cuvânt: firul roșu pe care se înșiruiuau mărgăritarele citățiilor din sf. Părinți răsăriteni. — Incepe arătând cât e de cuviincios să se vorbească în cadrele unei reuniuni *Mariane* despre *Maria*, patrona ei. Expune în urmare dogma Imaculatei conceperii definită la 1854 de Papa Piu al IX prin bula dogmatică „Ineffabilis Deus”, în sensul unei învățături descoperită de Dumnezeu și pe care toți credincioșii trebuie să o creadă „tare și neclătit”.

Această dogmă dl. I. Mihălcescu, prominent teolog al Bisericii ortodoxe românești, pășind pe urmele patriarhului Antim al Constantinopolului, o taxează drept o inovație și erezie. Afirmare izvorită din necunoștință de cauză, din ignorarea Tradiției Bisericii Răsăritului, al cărei credincios apărător dl. teolog — se crede. Căci în realitate „Ortodoxia” de azi, păstrând Tradiția și pe reprezentanții ei, sf. Părinți, neagă în teorie ceea ce admite în praxă. Pretenția lor: „învățătura aceasta n'are nici o bază în Sfânta Scriptură și în Tradițiune” — e deadreptul falsă. Din Sfânta Scriptură o sprijinesc două cărți. Cartea Facerii cap. III. v. 15 din Vechiul Testament și din Noul Testament: Evangelia lui Luca cap. I. 28. — Din Tradiție o apără foarte numeroși sfinți Părinți. Dă apoi câteva noțiuni preliminare despre natura păcatului și de patologie. Existența păcatului original e dogmă de credință. Asupra naturii lui Biserica încă nu s'a pronunțat pozitiv, ci numai negativ: păcatul original nu constă în concupiscința pretinsă de ciracul lui Luter, Flacius Illyricus. — În esența ființelor există elementul formal și elementul material. Tot așa și în păcat. Forma păcatului original este lipsa grației sfințitoare. Materia lui este lipsa darurilor praeternaturale. Data fiind instituția divină, nu poate fi separare între aceste două elemente. Așa că afirmând pe unul, afirmi în mod necesar și pe celalalt și viceversa:

negând pe unul negi și pe celalalt. Aceasta este părerea comună a Bisericii Apusene.

Sfinții Părinți ai Bisericii Răsăritene în general vorbesc despre elementul material al păcatului original.

Pentru a înțelege învățătura sf. Părinți nu trebuie să căutăm în operele lor, sisteme școlastice, deoarece ei sunt învățători practici, cari învață poporul despre adevărurile credinței. Ceiace experimentăm și pipăim este faptul, că suntem muritori și supuși vicisitudinilor vieții, că suferim.

Sfinții Părinți când vorbesc despre Prea Curata o exceptează de urmele elementului material, zicând că în Dânsa nu s'a găsit niciodată spirul patimilor, iar dacă a murit și a suferit, cauza nu e comună cu a celorlalți muritori — păcatul — ci ea a avut dureri numai ca să se conformeze planurilor providențiale și să învedereze realitatea Intrupării Fiului său. — Negând urmele păcatului din primul moment al zămislirii, neagă lipsa harului, prin urmare admit grația sfințitoare din primul moment al conceperii: Zămisirea Nepătată. Aici zace fundamentul teologic al conferinței: partea dogmatică. — Partea istorică, corpul propriu zis al vorbirii, l-a constituit o lungă excursie în patrologie. Pentru o mai ușoară înțelegere a sf. Părinți, istoria patrologiei a fost împărțită în mari perioade: I. Patristica dela moartea Apostolilor până la sinodul Efezin din 431. II. Dela 431 până la Cerularie. Întâia se mai numește și perioada credinței implicite (sau pasnice). Toți Părinții până la sinodul Nicean o compară pe Maria cu Eva de dinainte de păcat. Aici citează pe: sf. Iustin; sf. Ireneu; protoevangelia lui Iacob (scriere apocrifă din veacul al II-lea care arată foarte bine credința poporului) și sf. Epifaniu. — Cel mai strălucit moment al Tradiției e Biserica siriacă, cu doctorul ei sf. Efrem, care admite sfințenia Mariei din primul moment al conceperii.

În perioada dela Efezin la Cerularie se citează: Teodot, episcopul Ancirei, Procul patriarh în Constantinopol, Hezik preot în Ierusalim. — Din veacurile 6, 7, aduce pe sf. Roman, Melodul, sf. Anastasie patr. An-

tiohiei, sf. Modest patr. Ierusalimului, sf. Sofromie patr. Ierusalimului.

Din secolele 7, 8, 9 citează pe sf. Andrei, sf. Gherman patr. în Constantinopol, sf. Ioan Damascenul, sf. Taraziu patr. în Constantinopol, sf. Teodor Studitul, Epifaniu Călugărul, Iosif Imnograful și Foțiu care explicit admite sfințenia dintr'u început a Mariei. Tot de ceata celor citați se țin și: George episcop în Nicomedia amic de-a lui Foțiu; Monahul Teognost amic de-a sf. lui Ignațiu.

Din veacurile 10 și 11 citează pe: Nicetas David, Leon Împăratul, sf. Eutimie patriarh în Constantinopol, Petru episcop el Argului, Ion Geometrul amic de-a lui Cerularie și în sfârșit Pselos.

Conferențiarul scoate concluzia, că Biserica răsăriteană crede în mod explicit prin Tradiția, pe care o păstrează și recunoaște, în sfințenia Mariei din primul moment al conceperii. Dacă s'ar ține seamă câtuși de puțin de operele sfinților Părinți, punctele de divergență între Biserica Apusului și cea Răsăriteană ar dispărea. Căci tot ce tăgăduiesc și reneagă în teorie fiii de azi, în cele din urmă în realitate admit alături de cei ce mărturisesc Primatul și Infalibilitatea, Filioque, Purgatorul și Neprihănită Zămislire.

Incheie făcând votul, ca acești confessori ai Inaculatei Conceperii să-și împreune mâinile în act de rugăciune către Regina Ceriurilor cea Nepătată, pentru că prin mijlocirea ei să se reverse lumina care luminează și dar, care întărește peste cei ce găsesc în acest adevăr un obstacol în calea realizării idealului: *O turmă și un păstor.*

Rep.

LA LIBRĂRIA DIECEZANĂ, Gherla

se află de vânzare

Matricola Botezaților, Cununaților,

Morților, legată în pânză 280 Lei.

Protocol pentru *Rațiuni* 280 Lei.

Conducătorul. — Prețul 20 Lei.